

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/5

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/1815
Karar No. 2022/2738
Tarihi: 02.03.2022

●İŞKOLU TESPİTİNE İTİRAZ
●İŞKOLU TESPİTİNE İTİRAZ DAVASINDA
TESPİTİ YAPILAN İŞKOLUNDAKİ SENDİKA-
LARA DAVANIN İHBAR EDİLMESİNİN
GEREKTİĞİ

ÖZETİ İşkolu tespitine itiraz davalarında, tespiti yapılan işkolunda yer alan sendikaların dava sonucundan etkilenecek olmaları sebebiyle davaya dahil edilmesi gereklidir. Mahkemece, tespit kararından etkilenecek işyerlerinde örgütlenmiş veya işkolu tespit kararında işyerinin girdiği işkolu olarak gösterilen işkolunda faaliyet gösteren sendikaların davaya dahil edilerek göstereceği deliller ve karşı deliller toplandıktan sonra sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, davanın sadece Bakanlığa ve işverene karşı görülmesi ve sonuçlandırılması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, temyizen incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmekle, temyiz talebinin süresinde olduğu anlaşıldı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Y A R G I T A Y K A R A R I

Davacı İsteminin Özeti:

Davacı vekili, müvekkilinin davalı Bakanlığa yapmış olduğu işkolu tespit başvurusu neticesinde yapılan incelemede Bakanlığın, 1643856.035, 1220959.048, 1281054.006 ve 1220958,048 sicil numaralı işyerlerinin 14 sıra numaralı enerji işkolunda yer aldığını, 1196108.006 sicil numaralı işyerinin ise 10 sıra numaralı Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar işkolunda yer aldığını tespit ettiğini, bu

tespitin 12.12.2019 tarihli Resmi Gazetede yayımlandığını, yapılan tespitin yasaya aykırı ve çelişkili olduğunu, enerji işkolunda olduğu tespit edilen işyerlerinin işyeri ve bağlı yer kavramlarına değinilmeden tespit edildiğini, aynı zamanda işyeri bağlı yeri olan yönetim hizmetlerinin yürütüldüğü 1196108.006 sicil numaralı işyerleri arasında işyeri ve bağlı yer kavramına dair herhangi bir tespit yapılmadığını, Yargıtay uygulamaları gereği birden fazla işyeri bulunması durumunda İş Kanununun 2. maddesi gereği bağımsız işyeri mi yoksa bir işyeri bütünlüğü içinde bağlı yerler mi olduğunun araştırılması gerektiğini, işyeri, bağlı işyeri ve işletme kavramların amaçta birlik ve yönetimde birlik koşullarıyla birlikte değerlendirmek gerektiğini, 6356 sayılı Kanununun 4. maddesi gereği asıl işe yardımcı işlerinde asıl işin girdiği işkolundan sayılması gerektiğini, davacıya ait işyerlerinin asıl işe yardımcı işyerleri bağlı işyerleri hususları dikkate alınmadan işkolu tespiti yapıldığını, işkolu tespiti yapılırken hizmet üretim süreci, çalışan işçilerin yaptıkları işler, yatırım niteliği ya da büyüklüğü, yapılan asıl iş ve yardımcı işlerin tespit edilmesi gerektiğini ancak Bakanlıkça bu tespitin yapılmadığını iddia ederek 12.12.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2019/167 sayılı işkolu tespit kararının iptaline, davacıya ait işyerleri ve bağlı yerlerin 14 sıra numaralı Enerji işkolunda olduğunun tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, 6356 'sayılı Kanununun 5.maddesi gereği davanın işkolu tespit kararının yayımlanmasından itibaren 15 gün içinde açılması gerektiğini, davacının 24.04.2019 tarihli yazısı ile Bakanlıktan işverenliğe bağlı işyerlerindeki işkollarının tespitini talep ettiğini, Bakanlıkça yapılan inceleme neticesinde 1643856035, 1220959.048, 1281054.006 ve 1220958.048 sicil numaralı işyerlerinin 14 numaralı Enerji işkolunda yer aldığının tespit edildiğini, işverenliğe ait 1196108.006 SGK sicil numaralı iş yerinde büro işlerinin yürütüldüğü, fiziki uzaklık nedeniyle bağlı işyeri şartlarını sağlamada İşyerleri arasındaki yönetsel birliğin sağlanmadığı, bu nedenle yapılan işlerin iş kolları Yönetmeliğinin 10 sıra numaralı, Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar işkolunda yer aldığının tespit edildiğini, buna ilişkin 2019/167 sayılı işkolu tespit kararın 12.12.2019 tarihli 30976 sayılı Resmi Gazetede yayımlandığını, işkolu tespitine ilişkin olarak Rehberlik ve Teftiş Kumulu Başkanlığının inceleme teftişi yapmak üzere 07.08.2019 tarihinde anılan işyerine giderek incelemede bulunulduğunu, söz konusu işyerinde asıl işe bağlı iş mahiyetinde büro işlerinin yürütüldüğünün görüldüğü, ancak fiziki uzaklık nedeniyle bağlı işyeri şartlarını sağlamada işyerleri arasındaki yönetsel birliğin sağlanmadığını, işkolu tespitinde esas alınması gereken temel kriterin o işyerinde yapılan asıl işin ne olduğu, işyerindeki üretim süreçleri sonunda ortaya çıkan nihai ürün ve hizmetin o işyerinin yer aldığı işkolunu belirlediğini, yapılan işin hangi işkoluna girdiğinin tespitinde mal ve hizmetler için yatırım oranı ve fazlalığı, işin genel organizasyon içindeki ağırlığı, işçilerin fiilen yaptıktan işlerin niteliğinin dikkate alındığını, söz konusu işyerinde şirket merkezinin olduğu, 3 işçi ile büro

işlerinin yürütüldüğü, burada çalışanların Büro işçisi ve Ön muhasebeci unvanı taşıdıkları, bu nedenle büro işi yaptıklarını, yaptıkları işin 10 sıra numaralı Ticaret, Büro, Eğitim ve Güzel Sanatlar işkoluna girdiğini” savunarak davanın reddini talep etmiştir.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

İlk Derece Mahkemesince, davaya konu işyerinde yürütülen faaliyetin asıl işlerin yürütülmesi kapsamında yardımcı işler kapsamında kaldığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, davalı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti:

Bölge Adliye Mahkemesince, İlk Derece Mahkemesi kararının usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu gerekçesiyle, istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Temyiz başvurusu:

Kararı, davalı vekili temyiz etmiştir.

Gerekçe:

Dava, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan işkolu tespitinin iptali istemine yöneliktir.

Dava tarihinde yürürlükte bulunan 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 5. maddesinin 1. fıkrasında, “Bir işyerinin girdiği işkolunun tespiti Bakanlıkça yapılır. Bakanlık, tespit ile ilgili kararını Gazete’de yayımlar. Bu tespite karşı ilgililer, kararın yayımından itibaren on beş gün içinde dava açabilir. Mahkeme iki ay içinde kararını verir. Kararın temyiz edilmesi hâlinde Yargıtay uyuşmazlığı iki ay içinde kesin olarak karara bağlar.” hükmü yer almıştır.

Somut olayda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 12.12.2019 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2019/167 sayılı tespite göre, davacı Şirkete ait 1196108.006 sicil numaralı işyerinde büro işlerinin yürütüldüğü, fiziki uzaklık nedeniyle bağlı işyeri şartlarını sağlamada işyerleri arasındaki yönetsel birliğin sağlanamadığı, bu nedenle yapılan işlerin İşkolları Yönetmeliğinin 10 sıra numaralı “Ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar” işkoluna girdiğine karar verilmiştir.

İşkolu tespitine itiraz davalarında, tespit yapılan işkolunda yer alan sendikaların dava sonucundan etkilenecek olmaları sebebiyle davaya dahil edilmesi gereklidir. Mahkemece, tespit kararından etkilenecek işyerlerinde örgütlenmiş veya işkolu tespit kararında işyerinin girdiği işkolu olarak gösterilen işkolunda faaliyet gösteren sendikaların davaya dahil edilerek göstereceği deliller ve karşı deliller toplandıktan sonra sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, davanın sadece Bakanlığa ve işverene karşı görülmesi ve sonuçlandırılması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir.

Sonuç:

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararının ve bu karara karşı istinaf başvurusunu esastan reddeden Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA, bozma sebebine göre sair hususların bu aşamada incelenmesine yer olmadığına, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin ise kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 02/03/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.